

Demens og tandpleje

Borgere med demens er udfordret på rigtig mange områder, og ikke mindst på det sundhedsfaglige.

Tandfaglige personer oplever ofte borgere, der helt eller delvis glemmer at tage hånd om deres mundhygiejne.

De kan tro, at de lige har børstet deres tænder, oplever at det er en uoverkommelig opgave, eller mener måske, at det ikke er en nødvendighed. Borgere med demens er mennesker, der stille og roligt mister deres mange gamle indlærte færdigheder, og en dag vil evnen til at udføre en effektiv tandbørstning formentligt også mistes. Det vil kunne ses, hvis en borger børster længe på den samme tand eller side, finder det svært at føre tandbørsten til munden eller måske helt har glemt, i hvilken sammenhæng tandbørsten og tandpastaen skal bruges på badeværelset. Mange kan opleve det

meget svært, da opgaven sætter dem i en usikker situation, og nogle oplever deres eget spejlbillede som et fremmede menneske. At hjælpe en borger med demens kan være svært og skal i høj grad betragtes som en pædagogisk opgave, der skal løses i et roligt miljø i borgerens tempo og ånd. Der er mange positive redskaber, som er mulige at anvende, for at opnå gode resultater med borgere med demens. Blandt andet er kontakt og information nogle af de vigtigste elementer, og det at guide borgeren ved at "spejle" bevægelserne med borgeren har en god effekt.

(fortsættes side 2)

Hvis du har en dagligdag med den ældre befolkning, som pårørende eller som hjælper, vil du have stor glæde af nyhedsbrevens informationer.

Find vores tidligere nyhedsbreve her:

<http://omsorgstandpleje.org/nyhedsbreve/dato/>

Skriv til os og få nyhedsbrevet i din mailboks:

nyhedsbrev@tandplejeinformation.dk

Fakta om borgere med demens

De har en generel dårlig mundhygiejne og er i højrisikogruppen - fordi:

- Kan ikke udtrykke smerter og ubehag
- Urealistisk opfattelse af egen evne til at klare mundplejen ordentligt
- Karies, mundsvamp og mundtørhed pga. medicinbivirkning
- Ofte allerede dårlig mundstatus før demens

Sådan kan du, som plejer, støtte borgere med demens:

- Venter, ser og følger borgerens initiativ
- Siger, hvad borgeren kan gøre
- Benævner egne handlinger
- Benævner borgerens initiativer
- Afpasser tempoet efter borgeren
- Har klare begyndelser og klare afslutninger på den enkelte handling
- Skaber en rar stemning.

Kilde: Tandplejeinformation OPP

(fortsat fra side 1)

<https://www.youtube.com/watch?v=zcCdZaXMKxM&feature=youtu.be>

På linket ovenfor vil du kunne finde inspiration til dit arbejde med borgere med demens. Du kan se en

”demens-video” med et eksempel på en effektiv fremgangsmåde, der får en borger til at acceptere tandpleje af en plejeperson.

”Demens-videoen” er 1 af 14 små lærerige instruktionsvideoer til inspiration til dit arbejde med borgere med demens. Hvis du er interesseret i at få mulighed for at bruge videoerne i din egen kommune, så send os en mail på info@tandplejeinformation.dk, så giver vi dig en pris på adgang til et link med videoerne.

Vær opmærksom på, at vi selvfølgelig ikke viser scener med en borger med demens, men derimod med en figurant der agerer ’borger med demens’ i vores illustrative video-eksempler.

Kilde: Tandplejeinformation OPP

Spørgsmål med svar vedr. borger med demens og tandpleje

Min hustru, der har Alzheimers Demens, har været vældig god til at klare sig selv på trods af sygdommen. Nu har jeg imidlertid opdaget, at hun den ene aften kom creme på tandbørsten i stedet for tandpasta. Hun kan heller ikke mere helt finde ud af, hvad der er op og ned på tandbørsten. Har I et godt råd?

Hr. Nielsen

Kære Hr Nielsen.

Det er dejligt at høre, at din hustru har klaret sig godt på trods af sin sygdom.

Når Alzheimers Demens udvikler sig, bliver det på et tidspunkt vanskeligt for den syge at opfatte sanseindtryk rigtigt – også det man ser. Derfor kan man komme til at handle, som din hustru gjorde. Du kan hjælpe hende ved at stille tingene frem, så det kun er tandpasta og tandbørste, der står fremme, når hun skal børste tænder. Du kan også stilfærdigt tilbyde hjælp ved at komme tandpastaen på og give hende tandbørsten i hånden. Eventuelt kan du vælge at børste tænder samtidigt, så hun kan spejle sig i dig og din måde at gøre det på.

Ligeledes kan I vælge at købe creme, der er i faste bølter, så tingene ikke ligner hinanden.

Det er vigtigt, at al hjælp tilbydes og gives på en måde, således at din hustru stadig føler, at hun magter så meget som muligt selv. Det giver livsglæde trods sygdom. Er der en demenskoordinator, du kan kontakte for hjælp?

Med venlig hilsen
 Tandplejeinformation OPP.

Demenssymptomer og tandplejeproblemer

SYMPTOM	MUND-HYGIJNE	TANDLÆGE BEHANDLING
Svigtende hukommelse	→ Glemmer at opretholde mundhygiejne	→ Glemmer aftaler, symptomer og lign.
Svigtende genkendelse	→ Genkender ikke tandbørste/-tråd	→ Genkender ikke, vil ikke samarbejde, er aggressiv
Defekte formålsbestemte handlinger	→ Problemer med udførelse af mundhygiejne	→ Vil ikke åbne munden, skylle
Svigtende rumopfattelse	→ Børster enkelte steder / problemer	→ Tandlægen kan ikke få lov til at tilgå munden
Nedsat sprogfunktion	→ Forværret kommunikation	→ Kan ikke rapportere symptomer, oplevelser

Kilde: Birita Ellefsen: 'Eldre og tandpleje', 2012

